

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kadın işçilerin hem ev hem de iş yaşamında toplumsal cinsiyet rollerine ve bunlara göre düzenlenmiş iş yeri mevzuatlarına bağlı olarak yaşadığı birçok sorun mevcuttur. Özellikle 2020 yılı itibariyle dünyayı etkisi altına alan pandemi sürecinde ve sonrasında bu sorunlar daha da derinleşmiştir. Bu sorunların araştırılması amacı ile Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması için gereğini arz ve talep ederiz.

Salihe AYDENİZ

Mardin Milletvekili

TBMM İdare Amiri

Türkiye’de çalışma koşulları herkes için oldukça zor ve ihlallerle doluyken özellikle kadınlar çeşitli eşitsizliklerle karşılaşmaktadır. Bu eşitsizlikler, sosyal güvenlik sisteminde daha da çoğalmaktadır. Sosyal güvenlik sisteminin emeklilik için aradığı “sigortalılık süresi”, “prim ödeme gün sayısı” ve “emekli yaşı” koşulları en çok kadınları vurmaktadır.

Bugün Türkiye’de fiilen çalışan her 2 kadından en az 1’i için emeklilik hayal olmuştur. Bu durumun üç temel nedeni bulunmaktadır. Birincisi kadınlarda kayıt dışı çalışma oranının yüksek olmasıdır. İkincisi sigortalı çalışan kadınların önemli bir kısmının düzenli ve sürekli çalışmamasıdır. Üçüncüsü ise emekli olmak için gereken koşulların zorlaştırılmasıdır.

Genel-İş Emek Araştırma Dairesi (em-ar) tarafından her yıl 8 Mart’ta hazırlanan Kadın Emegi Raporu 7 Mart 2024’te yayımlanmıştır. Rapora göre:

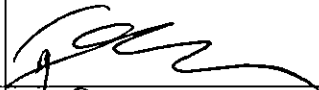
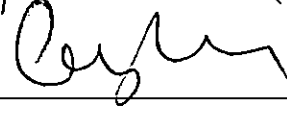
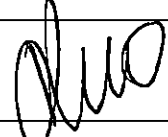
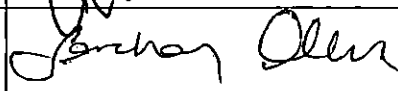
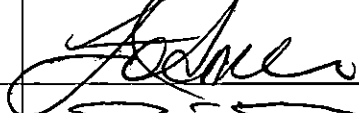
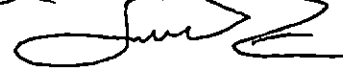
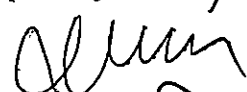
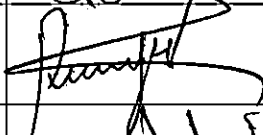
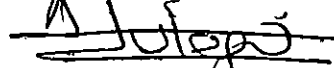
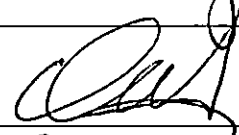
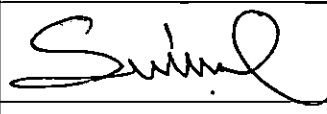
- Türkiye’de istihdamda cinsiyet açığı yüzde 34,6’tür.
- Her 10 kadından sadece 3’ü çalışma hayatındadır.
- Kadın istihdamının yüzde 73,5’i işçi; yüzde 1,8’i işverendir.
- Kamuda istihdamın sadece yüzde 34’ü kadındır.

- Türkiye’de kadın İşsizliği, AB ve OECD üye ÷lkelerinin 2 katından fazladır.
- Geniş tanımlı kadın işsiz sayısı 4,5 milyon civarındır.
- 12 milyona yakın kadın; ailevi ve kişisel nedenler ve ev işleri dolayısıyla çalışma hayatına katılamamaktadır.
- İstihdamdaki kadınların yüzde 30,8’i kayıt dışı çalıştırılmaktadır.
- 3 milyon 248 bin kadın sosyal güvenceden yoksundur.

2021 yılında 5 milyon 776 bin kadın kayıtlı çalıştırılırken 2023 yılında 7 milyon 299 bin kadın kayıtlı çalıştırılmıştır. Ancak ne yazık ki aynı dönemde kayıt dışı çalıştırılan kadın sayısında da artış gör÷lmektedir. 2021 yılında 3 milyon 229 bin kadın kayıt dışı çalıştırılırken bu sayı 2023 yılında 3 milyon 248 bin kişi olmuştur. Bu demektir ki Türkiye’de istihdam edilen her 10 kadından 3’ü kayıt dışı alıştırılmakta, sosyal korumadan ve aynı zamanda emeklilik haklarından da mahrum bırakılmaktadır.

Öte yandan kadınlarda işsizlik oranı daha yüksektir ve kadın işçiler daha sık işsiz kalmaktadır. Dolayısıyla kadın işçiler için emekli olmak için gereken prim gün sayısını doldurması daha zor hale gelmektedir.

Kadınların alışma yaşamında maruz bırakıldığı bu adaletsizliklerin giderilmesi gerekmektedir. Bunun için çalışma yaşamında kadınlar üzerine özgün araştırmalar ve düzenlemeler yapmak adına meclis araştırmasının açılması elzemdir.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	